

מי נפגע ממשבר הקורונה?

אפיון השכירים שפוטרו או הוצאו לחל"ת במשבר

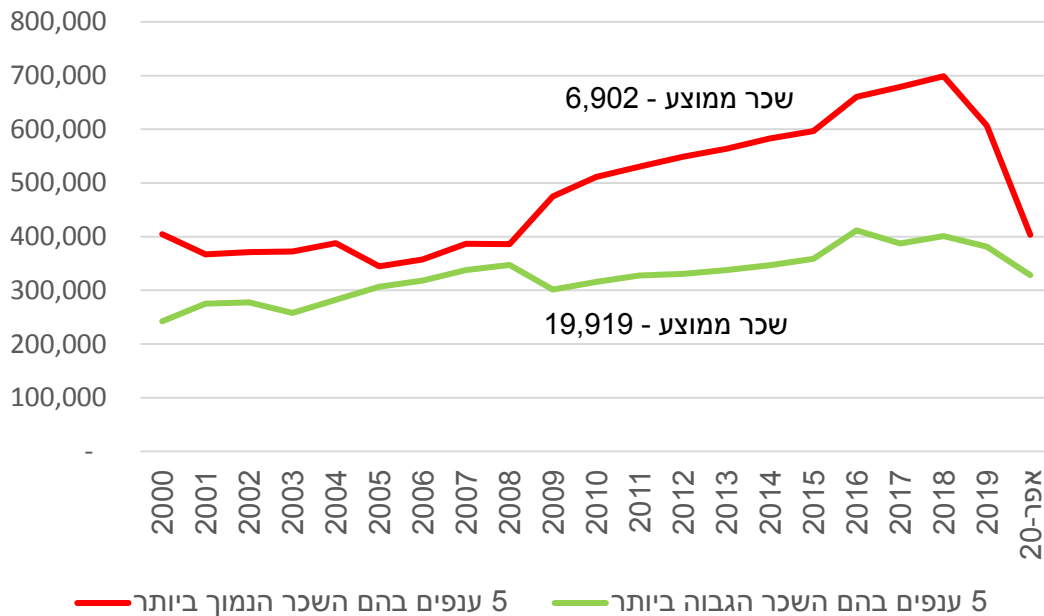
הקורונה על פי שיוך ענפי

אורן הלר

מסמך זה מראה שכלל שכר העבודה נמוך, כך גדלה ההסתברות להיפגע ממשבר הקורונה, בין אם בפיטורין או ביציאה מאולצת לחל"ת. פילוח לפי ענפים מראה ששיעור האי תעסוקה בשל הקורונה עולה ביחס הפוך לרמת השכר. זוהי עדות ראשונית להשפעה הדיפרנציאלית של המשבר ולכך שהמעמד הנמוך חשוף לפגיעה המשמעותית ביותר ממנו, ולכן לעלייה באי-השוויון וממדי העוני.

הממצאים המוצגים כאן חושבו מתוך נתונים מנהליים של שכר ושל תביעות דמי אבטלה, באופן הבא. באמצעות קבצי השכר נספרו המועסקים בכל ענף נכון לחודש דצמבר בכל שנה בין השנים 2000 – 2019, כאשר קירוב למספר המועסקים בכל ענף נכון למועד החישוב הנוכחי חושב באמצעות הפחתת מספר תובעי דמי אבטלה ממספר המועסקים באותו ענף בדצמבר 2019.¹ כמו כן, מתוך קבצי השכר חושב השכר הממוצע בכל ענף בדצמבר 2019.

תרשים 1: מספר המועסקים לפי רמת השכר בענפי הכלכלה, 2000 - 2020

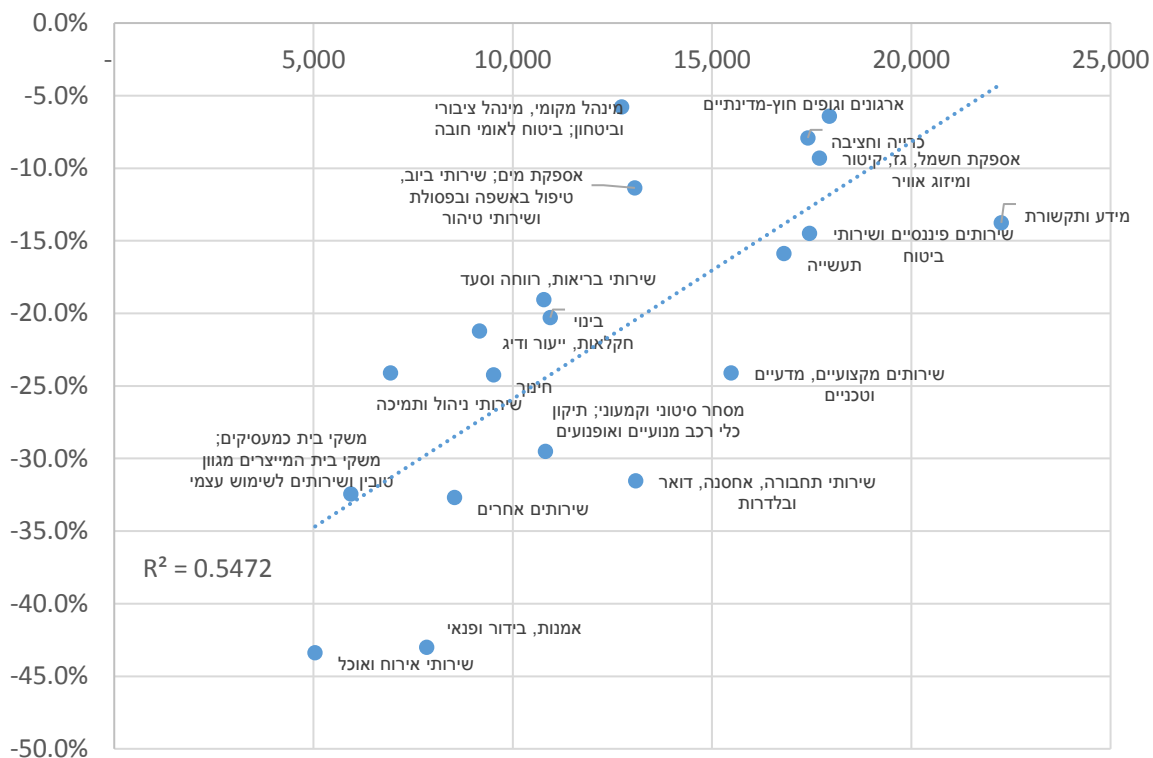
¹ סה"כ 807,750 איש ב-15 באפריל

תרשים 1 מתאר את השינוי במספר המוחלט של מועסקים בשתי קבוצות של ענפים: בחמשת הענפים בהם השכר הוא הנמוך ביותר ובחמשת הענפים בהם השכר הוא הגבוה ביותר.² עם המשבר, הצטמצם מספר המועסקים בכ-33% בקבוצת השכר הנמוך ובשיעור גבוה גם הוא אך מתון יותר של כ-14% בקבוצת השכר הגבוה. בקבוצה המשלימה הכוללת עשרה ענפים בהם רמת השכר היא בינונית, שיעור הירידה במספר המועסקים הוא בין שתי הקבוצות שלעיל: של כ-21%.

השוואה של כל הענפים הראשיים מראה שגובה השכר הענפי הממוצע מסביר למעלה מ-50% משיעור הירידה במספר המועסקים. תרשים 2 מראה עבור כל ענף ראשי את גובה השכר הממוצע בו ואת שיעור הירידה במועסקים בין דצמבר 2019 ואפריל 2020 ומראה מתאם גבוה בין שני ערכים אלה: בענפים שנפגעו ביותר מהמשבר – שירותי אירוח ואוכל, אמנות ובידור, מועסקים במשקי בית – מלכתחילה מועסקים עובדים בשכר נמוך, ומנגד בענפים שנפגעו מהמשבר ברמת החומרה הכי פחותה – תעשייה, שירותים פיננסיים, מידע ותקשורת ועוד – רמת השכר ההתחלתית היא גבוהה ממילא.

תרשים 2: שכר ממוצע ושיעור הקיטון במספר המועסקים כתוצאה ממשבר הקורונה,

לפי ענפי כלכלה ראשיים

למשבר הקורונה השפעה מרחיקת לכת על הכלכלה הישראלית, כמו גם על כלכלת העולם כולו. עומק ההשפעה עדיין לא ידוע, הן מפני שהמשבר טרם הסתיים, הן מפני שהנתונים שמאפשרים מיפוי כולל

² חמשת הענפים בהם השכר הוא הנמוך ביותר: שירותי אירוח ואוכל; שירותי ניהול ותמיכה; אמנות, בידור ופנאי; שירותים אחרים; משקי בית כמעסיקים. חמשת הענפים בהם השכר הוא הגבוה ביותר: כרייה וחציבה; אספקת חשמל, גז, קיטור ומיזוג אוויר; מידע ותקשורת; שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח; ארגונים וגופים חוץ-מדינתיים.

של ההשלכות אינם תמיד זמינים בזמן אמת והן מפני שביצוע מיפוי שכזה דורש כשלעצמו זמן. לצד ההשפעה הכוללת על הכלכלה עשוי המשבר להשפיע גם על פערים חברתיים ועל אי שוויון. הממצאים המובאים כאן מראים שלצד הפגיעה הכללית במשק, המשבר צפוי להרחיב את העוני והאי שוויון באמצעות פגיעה עמוקה יותר בשכבות החלשות.³

³ מסמך מורחב יותר על השפעת המשבר על העוני והאי שוויון יתפרסם בקרוב.